

2021-01-21
I2021/00198**Infrastrukturdepartementet**Statskontoret
Box 396
101 27 Stockholm

Uppdrag att utvärdera Affärsverket svenska kraftnäts hantering av transmissionsnätsprojektet Sydvästlänken

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Statskontoret att utvärdera Affärsverket svenska kraftnäts (Svenska kraftnät) hantering av transmissionsnätsprojektet Sydvästlänken.

Statskontoret ska särskilt belysa orsakerna till förseningen av projektet. I uppdraget ingår också att lämna förslag på åtgärder så att Svenska kraftnät i möjligaste mån kan undvika liknande problem i framtida investeringar i elnätet.

I uppdraget ingår särskilt att analysera följande.

- Om och i så fall hur teknikvalen kan ha bidragit till förseningen.
- Hur Svenska kraftnät genomfört upphandlingen av projektet och vilka konsekvenser det kan ha fått för genomförandet.
- Om Svenska kraftnäts interna styrning av och organisation för projektet kan ha bidragit till projektets förseningar.
- Vilka eventuella avvikelser som kan förekomma i anläggningen, i jämförelse med vad som har kontrakterats, samt orsakerna till dessa avvikelser och hur de påverkat kostnaderna för projektet.
- Hur hela projektets budget har påverkats av förseningen och förändrad omfattning.

Statskontoret ska vid genomförandet av uppdraget på lämpligt sätt ta till vara de kunskaper som finns hos Energimarknadsinspektionen och hos Upphandlingsmyndigheten.

Svenska kraftnät ska bistå Statskontoret med den information som är nödvändig för att genomföra uppdraget.

För det fall att Statskontoret vid genomförandet av uppdraget behöver ta stöd av en konsult får myndigheten fakturera Svenska kraftnät för sådana kostnader, dock högst 300 000 kronor. Fakturan ska ha inkommit till Svenska kraftnät senast den 30 november 2021.

Statskontoret ska till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) lämna en muntlig delredovisning senast den 16 augusti 2021 och slutredovisa uppdraget senast den 30 november 2021 till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet).

Skälen för regeringens beslut

Efter en driftstörning i stamnätet 2003, som resulterade i ett elavbrott i södra Sverige och på Jylland i Danmark, identifierade Svenska kraftnät ett behov av att förstärka det svenska stamnätet med en ny elförbindelse, Sydvästlänken, med syfte att öka överföringsförmågan till södra Sverige och förbättra driftsäkerheten. I ett tidigt skede var ambitionen att Sydvästlänken också skulle inkludera en förbindelse till Oslo. Denna option ströks dock under 2013 och projektet har därefter syftat till att etablera en ny elförbindelse mellan Närke och Skåne.

Förutom att förbindelsen kommer att förstärka transmissionsnätet i södra Sverige kommer den också och utgöra ett viktigt bidrag för att minska prisskillnaderna på el mellan elområdena SE3 och SE4.

Svenska kraftnät ansökte om nätkoncession för förbindelsen under 2010 och koncessionen beviljades under 2012.

Projektet inkluderar tre nya växelströmsstationer, fyra nya omriktarstationer, 19 mil markkabel och 25 mil luftledning. Förbindelsen består av två delar som möts i stationen Barkeryd strax norr om Nässjö. Den norra delen är en 18 mil lång luftledning för 400 kV växelström som togs i drift i april 2015. Den södra delen är en 25 mil lång likströmsförbindelse. Längs en sex mil

lång sträcka mellan Nässjö och Värnamo kommer överföringen att ske via luftledning. Resterande 19 mil överförs via markkabel.

Enligt kontrakten mellan Svenska kraftnät och leverantörerna planerades den södra delen tas i drift i december 2014. Anläggningen är dock fortfarande inte i drift och tidpunkten för drifttagning har under åren skjutits fram ett flertal gånger, bl.a. på grund av problem med den tekniska lösningen i omriktarstationerna och fel på skarvar i likströmskablar.

Elnäten i Sverige behöver förstärkas och byggas ut, inte minst för att nå upp till klimatmålen till 2030, 2040 och 2045. Det pågår en stor expansion av vindkraft i norr och en betydande elektrifiering av transporter och industri planeras. Anpassning och utbyggnad av elnät får därför inte dra ut på tiden.

Sveriges medelstora och stora företag möter i dag de lägsta elpriserna i EU. Samtidigt uppkommer prisskillnader inom landet som till stora delar skulle avhjälpas om Sydvästlänken togs i drift. För att kunna undvika liknande problem i framtida investeringar i elnätet bör Statskontoret få i uppdrag att utvärdera hanteringen av projektet Sydvästlänken mot bakgrund av den försenade drifttagningen.

På regeringens vägnar

Anders Ygeman

Fredrik Norlund

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM

Justitiedepartementet/SSK

Finansdepartementet/BA, OFA och SFÖ

Försvarsdepartementet/MFI

Näringsdepartementet/BI

Affärsverket svenska kraftnät

Energimarknadsinspektionen

Upphandlingsmyndigheten